Hukuk Bölümü 2007/165 E., 2008/181 K.

- **OLUMSUZ GÖREV UYUŞMAZLIĞI**

- 5326 S. KABAHATLER KANUNU [Madde 27]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 27]
- 2918 S. KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU [Madde 54]

"İçtihat Metni"

O L A Y : Davacı vekili, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 54. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aykırılık(geçme kurallarına riayet etmemek) nedeniyle, trafik zabıtasınca düzenlenen ve para cezası içeren 20.1.2007 tarihli, EE seri- 550601 sayılı Trafik Ceza Tutanağının iptali istemiyle, sulh ceza mahkemesinde itirazda bulunmuştur.

GAZİPAŞA SULH CEZA MAHKEMESİ 14.2.2007 gün ve 2007/21 D.İş sayı ile, 5326 Sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesinin "Bu Kanunun genel hükümleri diğer kanunlardaki kabahatler hakkında da uygulanır." hükmünün Anayasa Mahkemesinin 1.3.2006 Gün ve 2005/108-2006/35 sayılı kararı ile iptal edildiği ve bu bağlamda kanun koyucu tarafından anılan kanun hükmünün, " Bu Kanunun; a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde, uygulanır" şeklinde değiştirildiği, dolayısıyla idari para cezalarına karşı yasa yolu denetiminde yetkili ve görevli merciin tayininde, mutlak surette Sulh Ceza Mahkemesinin görevli olduğundan bahsedilemeyeceği, bu açıdan itiraz konusu olay ele alındığında; 2918 sayılı kanunun 116. maddesi uyarınca, ancak tescil plakalarına göre araç sahibinin gıyabında düzenlenen ceza tutanaklarına karşı Sulh Ceza Mahkemesinde itirazın mümkün olduğu, bu kapsamda bulunmayan sürücünün yüzüne karşı tanzim olunduğu anlaşılan ancak muterizin imzadan imtina ettiği idari para cezası tutanağına dayanan itirazın, Uyuşmazlık Mahkemesinin 6.12.1999 gün ve 44/45 sayılı ilamı ile kabul edildiği üzere, göreve ilişkin genel kurala göre, idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği, bu hususun benzer olaylar nedeniyle Yargıtay 7.Ceza Dairesinin 26.12.2001 gün ve 2001-18821-20184, 3.7.2002 gün ve 2002/13273-10592, 06.02.2003 gün ve 2003/10-83 sayılı ilamları ile de kabul edildiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, aynı istekle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANTALYA 2. İDARE MAHKEMESİ; 29.3.2007 gün ve E:2007/520 sayı ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde, 5560 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile idari para cezalarına karşı açılacak davalarda görevli mahkemenin, kural olarak, idari para cezasının verilmesine dayanak alınan kanunda açıkça görevli mahkeme olarak idare mahkemesi gösterilmiş ise idare mahkemesi, kanunda bu konuda bir hüküm yoksa "genel kanun" olan Kabahatler Kanunu'nun 27'inci maddesi uyarınca sulh ceza mahkemesi olduğu; bakılan davada, davacıya dava konusu idari para cezasının 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca verildiği, bu Kanunda da bu cezaya karşı açılacak davalarda görevli mahkemenin belirlenmediği ve yine 5326 sayılı Kanunun 27/8'inci maddesi dikkate alındığında idari para cezasının verildiği işlem kapsamında, idari yargının görev alanına giren bir kararın da verilmediği görülmekle, dava konusu idari para cezasının iptali istemiyle açılan bu davanın adli yargı yerince görüm ve çözümünün gerektiği; ancak, daha önce Gazipaşa Sulh Ceza Mahkemesince görevsizlik kararı verildiğinden, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunu'nun 19'uncu maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, bu konuda verilecek karara değin davanın incelenmesinin ertelenmesine, karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, O.Cem ERBÜK, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 7.7.2008 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…

…."açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Taşkın Çelik'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ayla SONGÖR ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 54. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aykırılık nedeniyle trafik zabıtasınca düzenlenen para cezasına ilişkin ceza tutanağının iptali istemiyle açılmıştır.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde,"Bu kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir" denilmiş; 54. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, sürücülerin geçme sırasında uymak zorunda oldukları kural ve yasakların neler olduğu belirtilmiş, aynı maddelerin son bendinde ise, bu madde hükümlerine uymayan sürücülerin para cezası ile cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Yasada idari cezalarla ilgili davalarda (116. maddedeki itiraz yolu hariç) görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış

olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanun'un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Son olarak, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde

" (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği

durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Antalya 2. İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ İLE Gazipaşa Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 14.02.2007 gün ve 2007/21 D.İş sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 07.07.2008 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.